

Observatoriulu ese de doue ori in septemana, Mercuria si Sambat'a.

Pretiulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu V.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 31.

— Sibiu, Mercuri 29/3 Maiu. —

1882.

Unu nou procesu de pressa in Sibiu.

(Urmare si fine.)

Dlu deputatu Adolf Zay cá aparatoriu alu inculpatului septuagenariu Joanu Gött, a fostu cu atátu mai lungu in pledoari'a sa, cu cátu vice-procurorulu ii dedese prea multa materia istorica si juridica. Fára alu urmari in tóte punctele; vomu mai scóte aci numai pe cele principali, de care au trebuintia si romani cáti se ocupa seriosu nu numai cu afacerile politice ale tieriei, ci si cu cele poprie nationali, mai alesu in pressa. Trebuie se aflamu si se cunóscemu cu totii, cum esplica procurorii si alti functionari publici legile pressei si cum intielegu ei libertatea cuventului si preste totu libertatea constitutionale. Publiculu nostru isi va mai aduce aminte, cá redactorulu acestui diariu fusese datu in judecata numai cá-ci luase in aparare pe femeile romane in contra nerusinelor atacuri ale diariului gubernementale („Kelet“) din Clusiu, dicúndu-se, cá acelu respunsu erá indreptatu asupra ministrului. Alu doilea procesu i s'au intentatu din cauza cá publicase in „Transilvani'a“ doue documente din 1849 de care press'a ungurésca publica cu sutele si cu miile. Acuma sunt sasii la ordinea dilei, cu aceea distinctiune essentiala, cá loru gubernulu le face procesu de pressa pentru cause multu mai grave, care inse totu nu meritau se fia pusu in miscare unu apparatus de greoiu, precum este o curte de jurati, si press'a sasésca pótea se fia combatuta totu prin pressa, adeca prin cea gubernementala, care este reprezentata prin o multime de diarie mari, cotidiene si mai mici.

Eca punctele pe care avemu se ni le insemnamu si noi, póte pentru celu mai de aprópe viitoriu.

Lui Gött s'a imputatu, cá face critica procederei gubernului si cá ilu inculpa din caus'a abuserilor comisse. Aci aparatoriulu raspunde, cá acusatorulu nu intielege ce este libertatea constitutionale, care tocma recunósce cetatieniloru dreptulu de a controla faptele gubernului si de ale critica, d a c a acesta nu se tine de lege, daca nu o executa, ori o aplica reu, sau cá o si calca. Unu statu

si unu gubernu care voiesce si scie se'si implínésca missiunea sa istorica in cugetu curatu, nu are se se téma de nici o critica, éra daca se teme, atunci nu merita se guberne, si ministrii n'au dreptu se astepte totu numai laude si lingusituri.

Procurorulu dice, cá legea trebuie si fia pentru toti egala. Fórté bine; dara nu despre acestu adeveru e vorba in articolulu, incriminatu ci cu totulu de altuceva, de aplicarea legéi cu mesura nedrepta.

Procurorulu dice, cá libertatea alegeriloru este fórté libera. Aparatoriulu néga in termini categorici si probédia cu exemple, nu numai cá libertatea alegeriloru este calcata, ci cá se aducu si legi retroactive.

De aci inainte dlu Zay vorbesce multu despre uniunea Transilvaniei cu Ungari'a, máná pe procuroru la cronicariulu Mich. Cserey fostu prefectu in secuime, de aci la fatal'a dieta din anulu 1865 si vine mai incóce la protestele din Februaru a. c. ale dieceselor rom.-catolice si ale celor calvinesci, care tóte s'au provocatu la diplom'a leopoldina cá lege fundamentale a Transilvaniei; apoi din tóte acestea deduce, cá uniunea noua nu trebuia se fia improvisata, nu facuta preste nópte.

Procurorulu a mai incriminatu pe scriitoriulu desu citatului articlu inca si din cauza, cá elu ar fi criticatu „man'a libera data ministeriului prin lege dietala.“ Da, prin lege; inse nici acelea nu despre acésta e vorb'a, ci cá gubernulu si comissariulu seu au abusatu de acea lege.

Procurorulu afla propagare de ura cátra statu in acelu articlu. Aparatoriulu intórcé capulu bastonului si dice, cá tocma in mesurele luate de gubernu si de legislatiune se manifesta ura si despretiulu dreptului.

De aci aparatoriulu vine la legea nationalitatiloru art. 43 din 1868 si arata pasu de pasu, cum o fostu calcata si cum se calca astadi pe fácia prin inpingerea fortiaa a limbei mágiare in tote afacerile si relatiunile, in care acea lege asigurá dreptulu usului de limb'a materna a fiacarui poporu. Aici dlu Zay se provóca chiaru si la

marturi'a ministrului Coloman Tisza. Vine apoi sub critica si violare art. 44 § 9 din 1868 si art. 4 § 6 din 1869 relativi la dreptulu locuitoriloru de a se folosi de limb'a loru nationale la tribunale.

La unu singuru punctu dlu Zay isi dete si elu in petecu, precum dicemu noi romani, ceea ce trebuie se relevamu din mai multe cause. Domnulu Tribus disese, cá diplom'a regelui Andreiu II data sasiloru in anulu 1224 suna in favórea romaniloru cá si in a sasiloru, cá-ci donatiunea de teritoriu s'a facutu la ambele popóra. Dlu Zay replica dicúndu, cá acea diploma trebuie se se intielega cu totulu din contra, adica asia, cá regele Andreiu rapindu „Sylvam Blachorum et Bissenorum“, o au datu in proprietatea sasiloru impreuna cu pe Blachi si pe Bisseni, facéndui adeca pe acestia robi, sclavi ia sasiloru. Dlu Zay adaoge, cá dupa ideile vécuriloru 13 et 14 au si fostu preste potintia, cá regele Andreiu II se'si fia intielesu donatiunea sa altmentrea.*)

*) Noi suntem de opiniune diametralu oppusa celei aparate de dlu Zay si ne angajamu a'lu convinge cu documente din aceleasi vécuri, cá dsa se afla in ratacire. Cercetarile istorice mai noue au scosu la lumina, cá Terra Blachorum din diplom'a lui Andreiu II nu a fostu alta de cátu teritoriulu cunoscutu in dilele nóstre sub nume de districtulu sau comitatulu Fogarasiului sau tiér'a Oltului. Da, regele Andreiu s'a incercatu se daruéscá teritorie care nu era ale lui, locuitorii inse le-au aparatu cu armele, si candu nu adusu preste densii ostiri din Germani'a si n'au mai potutu resiste, mai bine au parasitu tiér'a; candu apoi unii regi isi cunoseau nebuni'a si revocau pe emigranti. De aici si cunoscut'a: „Nova plantatio terrae Fogaras“. De altumentrea acelasi Andreiu II in alta diploma a sa din 1222 data cavalieriloru teutoni in tiér'a Bárséi numesce separat: „Terram Sicularum et terram Blachorum“. Se mai potu produce multime de documente autentice, din care ese la lumin'a dilei, cá atátu in Transilvani'a, cátu si in Banatu si in Ungari'a propriu disa au existatu nu numai la venirea unguiriloru si a sasiloru, ci si dupa aceea sute de ani Districtus Olachorum, Cnezatus Olachales, chiaru vaivodatu in comitatele Satmaru si Marmati'a, Banatu in Caransebesiu etc. etc., districte libere administrate de romani si pentru romani asia, in cátu la tóte acelea s'aru pótea aplica prea bine cuventele din documentulu dela 1231 emanatu dela capitulu „Ecclesiae Transilvane“ aflatu in originalu la Clusiu de istoricii

Foisiór'a „Observatoriului“.

Memoriu pentru cântarile bisericesci in Romani'a.

(Urmare.)

Russii acestia fiindu mai in contactu cu tierile civilisate ale apusului, si mai de aprópe cu Poloni'a, si chiaru incorporati la ea, la densii s'au infintiatu mai ánteiu scóle, si s'au formatu barbatu invetiati, si mai cu deosebire in cleru. Kievulu a stralucitu mai ánteiu prin cultura. Mitropolitulu Petru Movila a infintiatu acolo prim'a scóla sistematica, carea a produsu pe cei mai renumiti barbatu ai bisericei russesci, carii apoi au luminatu si Moscova si totu imperiulu Tiariloru. Totu aici mai ánteiu s'a simtitu trebuintia de a reforma cântarile bisericesci si a gasi o sistema de a inlesni invetiarea loru si pastrarea nealterata. De aceea ei lasandu la o parte tóte psalticele greco-russesci au adoptatu notele liniare ale musiciei occidentale. Spre a raspunde mai bine scarei tonuriloru celor 8 glasuri bisericesci, ei in locu de 4 linii, au adoptatu 5 linii. Cántariloru au pastratu forma melodica a cântariloru bisericei orientale, si pe aceste note liniare au inceputu a pune pe rándu tóte cântarile bisericesci. Semnele acesteia sau notele de cântari, fiindu-cá s'au ivitu mai ánteiu in Kievu, s'au si numitu: semnele de Kievu (kievscoe znamia). Totu acolo s'a ivitu si ánteulu manualu de invetiamentulu acestoru noue note ale cântarile bisericesci. In jumetatea ánteia a vecului alu XVII-lea notele acesteia liniare s'au facutu cunoscute si s'au respánditu in tóte bisericile din Russi'a-mica si din Galitia sau Russi'a-rosie. Pe la jumetatea vécului alu XVII-lea Russii invetiati in Kievu, stramutandu-se in Russi'a-mare, au dusu cu sine acolo si cartile de cântari pe note, precum si mestesiugulu musicalu celu nou, sau semiografia liniara, adica notele pe linii. Nikon, mitropolitulu Novgorodului, si in urma patriarchu alu Moscovei, fiindu fórté iubitoru de cântarea bisericesca,

celu ánteiu au fostu, carele a apretiuut insemnatatea noiei metode de a cânta si de a invetia arta cântarei dupa nou'a metoda; de aceea facéndu-se patriarchu, a latitu acésta metoda prin tóta Russi'a, impreuna cu alte reforme mari pe terenulu bisericescu.

Cu tóta improtivirea ce au intempnatu in urma reformele bisericesci ale lui Nikon, cu tóte cá elu a caditu jerfa intrigelor politice, si ale ignorantiloru, cu tóta desbinarea de orthodoxie si cu totu protestulu asia numitiloru vechi-credintiosi, adica Lipoveniloru, contra reformelor bisericesci ale lui Nikon, cântarea pe note liniare a ramasu introdusa in biserica Russiei. Sub Petru-celu-mare, candu catedrele erarchice cele mai insemnate din Russi'a erau ocupate de barbatu formati in Academi'a moviliana dela Kievu, si dupa ce s'a infintiatu cármuirea bisericesca sinodala, in loculu cei patriarchale, tóte cântarile bisericesci de peste intregulu anu s'au pusu pe note liniare, si s'au introdusu prin biserici si prin scóle, cá toti se le póta invetia si cânta; éra cântarile cárligate, sau psaltikia veche russésca au ramasu in pastrarea Lipoveniloru, cari au formatu diferite secte schismatice in sinulu bisericei russesci, unulu din argumentele validitatiei epitetului ce ei isi dau de: „vechii-credinciosi chrestini russi.“

Acésta cântare noua russésca, precum am disu este melodica, basata pe cele 8 glasuri ale bisericei orientale antice. De si tonurile principale ale suisiului si pogorisiului glasului sunt aceleasi cá si in cântarea grecésca si romanésca, insa le lipsescu multiplele mici variatii ale glasului printre intervalele principale, prin care se deosebesc psaltikia nóstra actuala, si mai alesu cea veche grecésca. Acésta insa identitate fundamentala a melodiei russesci si a celei grecesci si romanesci se observa numai de ómeni speciali in arta, éra la audiulu persóneloru necunoscetóre, ele nu paru a avea nici o analogie intre densele, ci cu totulu deosebitu una de alta.

Nou'a arta musicala in Russi'a s'a latitu repede in véculu alu XVIII-lea. Afara de chorulu dela capela imperiala, si de celu sinodalu, s'au formatu choruri

de la curtile magnatiloru, pe la mitropolii, episcopii si pe la alte biserici insemnate. Russii insa nu s'au multiimitu cá chorurile loru care erau compuse din multe persóne, se cânte melodicu, sau unisonu, ci simfonicu sau armonicu. Acésta insa n'a fostu usioru, si de multe ori in locu de armonie sau simfonie esia o cacofonie; cá-ci cântarile erau scrise unisonicu, sau pentru un glasu.

Pe la inceputulu secolului acestuia imperatulu Alesandru, visitándu guvernele de miadia-nópte, a avutu nemultiimirea de a audi acestu felu de cacofonie prin biserici, si a datu ordinu a se lua mesuri pentru introducerea armoniei in cântarile bisericesci. Bortnianski, maestrulu capelei imperiale, — unu musicantu talentosu, formatu in Itali'a, — a invetiatu mai ánteiu armonia pe cântareti din Petersburg, de unde apoi ea s'a respánditu si prin cele-alte gubernii. Bortnianski spre a inlesni introducerea armoniei in cântarea bisericesca a compusu o multime de cântari bisericesci pe patru si mai multe partituri musicale, cu note deosebite pentru fia-care partitura, asia cá tóte la unu locu incheie cea mai sublima armonie musicala. Cántarile lui, si mai cu séma numerósele lui concerturi, sunt atâtea cap-d'opere musicale, care se cântau nu numai in biserici, dar si prin case si adunari de cátre musicanti laici.

Cu tóte acestea in urma s'a observatu, cá cântarile lui Bortnianski, si mai alesu concertele, sunt prea artificiale, si music'a loru de si fórté placuta si încântátóre, nu coresponde cu simplitatea si dulceti'a aceea naturala, ce ceru canónele dela cântarea bisericesca, si de aceea ele au inceputu a se parasi, si raru se intrebuintiédia prin biserici.

De aceea Livovu, altu maestru alu capelei imperiale si successoru lui Bortnianski, parasindu calea deschisa de Bortnianski pentru dezvoltarea si perfectionarea cântariloru bisericesci 'si-a luat de basa cartile musicale anterióre, publicate de sinodu, cu cântarea melodica antica, si pe acelea le-au transformatu in cântare armonica, adaogándu la ele partiturile cu nóte, cerute pentru incheierea armoniei musicale. (Va urmá.)

Vice-procurorul fu foarte scurt în replică sa, inculpându pe apărătoriu că i ar fi sucitu cuventele și negându că elu ar fi amerintiatu pe cetățienii din Sibiiu, că dacă nu voru condamnă pe Gött, potu se pierde dreptul de a mai avea curte de jurati. La acestea magiarii din publicu erau începura se strige helyes, igaz, éljen, era presedintele sunandu mereu clopotielulu, le amerintia din nou cu legea și că i va scoate din sala (a terem üritését el rendelni). Aparatoriulu avea dreptu la duplica, a renunțiatu înse dicându, că replică nu coprinde nimicu ce ar mai merita vreo reflecșiune.

Dupăce presedintele resumă causă în trei întrebări, juratii se retraseră în locul separat, de unde se întrunira preste puțină că se declare cu votu unanimu achitarea lui Gött. Aparatoriulu ceru desdaunarea speselor, care înse i s'au denegatu. Aparatoriulu ceru și copiă sentinței precum se vede, spre a lua recursu în causă speselor, care în Ungariă se platescu de către guvern, dacă acesta perde processul de pressa, în Transilvaniă nu, prin urmare aici și dacă esci achitatu, totu esci pedepsitu, căci spesele, care uneori se urca preste 100 fl. nu ti le restituie nimeni. „Egalitate de drepturi.“

— Sibiiu. De Vineri s'era până Dumineca avuram ploi mănoșe di și nopțe, și după spusă omenilor veniti la tergu de țiera ce se face tocma acum aici, ploile acestea s'au intinsu spre resaritu până în secuime, era spre apus până către Banatu. Niciodată ploi mai mănoșe și venite tocma la timpu nu s'au intemplat se fia. De Luni 1 Maiu avemu dile senine și caldure.

În vecină Romaniă secetă continuată în suflase atâtă grija la toate clasele de locuitori, în cătu mitropolitulu primatu decisese a provoca pe cleru prin cerculariu că se facă rugățiuni publice și a implora milă ceriului către țiera. Într'aceea Sambata trecută începuse ploie bine și precum aflam a ploaie în mai multe parti ale țierei, și asia frică locuitorilor de o recolta compromissa a mai disparutu. Unele diare erau de părere că se se sistodie esportulu de cereale, acum înse spiritele se voru mai linisti.

Tergulu de astăzi promitte se fia bunicele. În interesele economelor noastre observam, că pensă și alte tieseturi de casa, mai suptiri și mai grose sunt bine cautate. Unu negociatoriu strainu (spunu că e serbu), care venise și în alti ani, a cumparatu mereu în vreo cinci dile totu numai pensa dela sate în suma de mai multe mii. Mare ticalosia cu atâtă pensa angustă, cu resboie primitive și greoie. Sute de mii aru putea se castige femeile noastre pe tieseturile lor, dacă le-ar mai pune cineva la cale. Barbatii au început preste totu seși cumpere arate (pluguri) de feru, de sisteme bune, ușoare în cătu se pōta ară cu done vite că cu patru. Totu barbatii se castige și femeilor cu totulu alte resboie, pe care se pōta lucră cu sporu indicitu; se le și semene canepa și inu de ajunsu.

Scirile despre focuri nu mai încetădă. În septemana trecută au arsu fabrică cea mare de spirtu a lui Baruch dela Tergulu Murașului și se dice că daună ar fi la 250 mii fl., a fostu înse ascurată.

Lad. Gál și c. Josef Kemény, într care se dice: Considerans tamen et animo revolvens suo, qualiter eadem terra „(Blacorum)“ a tempore humanam memoriam transeunte per majores, avos, atavosque ipsius Thruh filii Choru possesa, et temporibus jam, quibus ipsa terra Blacorum terra Bulgarorum existitisse fertur, ad ipsam terram Fugros tenta fuerit etc. (Adeca de candu imperiulu bulgaru-romanesu se mai întindea până în Murașu.)

Aceia cari sustinu, că regii vechi ei Ungariei ocupandu țeri sau parti de țeri reduceau îndată pe locuitori la stare de sierbitute și că i daruiau sau vindeau că pe cai și pe boi, facu servitiu foarte reu în liniă prima religiunei christiane și mai de aproape catholicismului apusănu. Candu scaunulu Romei, că fundatoru și patronu alu nou nascutulu regatu ungurescu, a obligatu pe regii lui că se aduca colonii christiane de italieni, germani și flandreni, se le înaltie biserici și se le dotedie bine, n'au facutu această cu scopu de a propaga slaviă barbara, ci cu scopu de a propaga evangeliă și cu aceea libertatea omenilor și poporalor. Dacă barbară tirania au apucatu cu timpu pe de asupra și evangeliă a fostu calcată în pitiore, această este o infamia, la care nu e bine se mai ajute cineva înca și cu interpretarea trasa de peru a diplomei din anul 1224, precum nu este bine nici aceea ce a facutu dlu Tribus, repetindu mereu, că magiarii aru fi subjugatu Transilvaniă prin versari de sange cu sabii; nu e bine, antaiu pentru-că nu este adevăratu, apoi că o lauda că aceea este sabia cu doua taisie. Notă Red. Obs.

Cu această ocaziune reflectam pe cei daunați prin foc și doritori a și ajuta prin colecte, că e unu decretu ministeriale comunicatu pe la toate auctoritatile, prin care orice particulari sunt strinsu opriti a mai face colecte, ci cei ajunsi la nacasu au se cēra permissiune dela ministru, era în casuri extraordinarie potu permite și prefectii (comite supremi), înse numai pe 60 de dile celu multu. Căusele acestei opreli sunt prea bine cunoscute și unele din acelea sunt foarte întemeiate; căci în adevăru multe colecte de acelea au disparutu fără urma p'ntre degetele cutaror colectanti. Deci și comunele și particularii daunați prin foc se se adressedie la auctoritatile lor.

Parlamentulu mutu.

Asia numescu unele diare adunarea celor două delegațiuni ale monarhiei austro-unguresci și nu fără oșese-care temei. În casu extraordinariu adunați fiindu toti în aceeași sala, se audu din gurile lor numai câte două cuvente: Hier, Ja ori Nein, sau Itt și Igen ori Nem. Asia cere legea dualistica; asia s'a intemplat și deunadi la votarea celor 21 miliōne. Legea dice, că fiecare delegațiune tîne șiedintie separată, în localu separat, era vointă și votulu ilu comunica între sine numai prin asia numitu nuntia în scrisu. Dacă după nuntiaru întreite nu se potu învoi asupra unei cestiuni sau legi, atunci la di anumita se aduna în o sala comună, dară și acolo șiedu separat. Se citește catalogulu; numerulu delegatiloru trebuie se fia egal. Dacă se intempla că și voturile se ăsa în numeru egale, în acelu casu neplacutu are se decida însuși monarhulu în ori-care parte va afla cu cale. Astadata delegatii magiari au fostu unanimi cu esceptiune numai de comitele Szécheni, care a votatu pentru sumă întreaga ceruta de către ministriu, era comitele Juliū Andrássy au absentatu în adinsu dela șiedintia decisivă. De alta parte optu germani au votatu cu ungurii și asia se făcū maioritate.

Până acilea invinseră ungurii; dară îndată a două di li se intemplă unu lucru foarte neplacutu, căci dn. Szlavy ministrulu comunu de finanție isi dete dimissiunea spre mare părere de reu a ungurenilor. Se dice că acelu ministru isi depusese dimissiunea cu o septemana înainte în manile Mai. Sale, în strictu, secretu și numai dupăce trecu preste votulu știutu, esi la lumina dimissiunea sa. Toată lumea convine că dn. Szlavy avuse căuse foarte grave că se se retraga, pe acelea înse nu se spunu, ci se lase locu la conjecturi nenumerate.

Trupele înca totu mai au de lucru cu insurgentii, ceea ce se vede din buletinele comandantiloru. Linistea din afara pōte se fia restaurată prin acelea ostiri de 75 mii, dară linistea în mintile poporalor monarhiei nicidecum nu se pōte întorče. Toată lumea crede, că parlamentulu mutu ărași se va aduna în tōmna spre a mai vota unu altu budgetu pentru armata.

Romaniă.

Amu avutu și până acuma de câteva ori ocaziune de a încunoscintia pe lectori despre diversele mesuri luate în Romaniă pentru încuragiarea și înaintarea din toate puterile a industriei de casa, nu numai pe la sate, la țiera, ci și pe la orășe. Șcrișorea reginei adresată în această causă dlui C. A. Rosetti, fostu ministru de interne, e cunoscută. Comissiunea instituită de atunci încōce cu scopu de a elabora unu proiectu, esi în publicu cu câteva puncte relative mai multu numai la industria femeiescă. Acelea sunt:

Comissiunea pentru încuragiarea industriei casnice nationale.

Fabricatiunea materiilor prime de canepă, inu, lăna de oi, peru de bou, de capră, metasea și confecționarea lor.

Fabricatiunea și confecțiunea acestor materii este obligatorie:

1. Prin unele chinovii de ambe sexe, transformate în stabilimente și școli normale.
2. Prin penitenciarie (inchisori Red.)
3. Prin toate școlele de fete fără esceptie și toate școle normale de ambe sexe.
4. Prin toate seminariile.
5. Prin unele școle speciale profesionale de baiati, rurale sau urbane.
6. Pentru unele stabilimente de binefacere.

Classificarea și distributiunea speciilor de fabricatiune și confecțiunea acestor materii se face

pe categorii de specii, distribuite pe diferite stabilimente sau școle din județie și comune.

Modulu esistenței și activității lor se reglementă de auctoritatile sau comitetele în dreptu.

Consumatiă fabricatelor.

Consumatiă fabricatelor este obligatoria:

1. Toturor penitenciarilor.
2. Monachilor de ambe sexe, pretilor de miru și seminaristilor.
3. Armatorilor permanente, teritoriale, marine, gardelor orășienesci și școlor militare.
4. Toturor funcționarilor de ori-ce grad și din ori-ce administrație din țiera, în timpul oficiului lor; toturor arhitectilor și ingeniilor de ori-ce grad și specie.
5. Profesorilor, invetitorilor, invetiătoarelor și toturor elevilor de ambe sexe dela clasa I primară până la cea mai înaltă clasa de facultate, ori-care ar fi denumirea școlei sau a internatului, chiar și cele private.
6. Toturor stabilimentelor de binefacere și private.
7. Toturor societăților sau comitetelor constituite în țiera sub ori-ce denumire.
8. Poporațiunii rurale în generalu.
9. Toturor antreprenorilor, lucratorilor și ambulantilor de ambe sexe.
10. Toturor birjarilor, vizitilor, servitorilor, sacagiilor, carutiasilor și carausilor în genere.
11. Obligatorie pentru toată populațiunea țierei în genere prin indemnuri și încuragiari.

Fabricatele de lăcuș și de metase sunt facultative.

— (Proiecte de linii fierate noue.) Ieri s'a impartitu în Camera proiectulu de lege prin care se declara de utilitate publică construcțiunea următoarelor linii fierate: Secțiunea I Râmnicu-Vâlcea-Piatra, cu o ramură la Ocnele-Mari; Titu-Tirgoviste; Piatra-Bacău și Bărladu-Vaslui; secțiunea II Piatra-Corabia, Falticeni-Dolhasca și Docolina-Husi-Prutu; secțiunea III Fălticeni-Jiu, Golești-Cămpulung și Vaslui-Jasi.

Construirea liniilor din secțiunea I va începe în 1882 și se va termina în 1884; a celor din secțiunea II în 1883 până la 1885, a celor din secțiunea III în 1884—1886.

— I. P. S. S. Mitropolitulu Primatu a împlinitu ieri 60 ani. Toti P. S. Episcopi, Arhiepiscopi, cucernici protoerei și preoti s'au dusu de au prezentatu P. S. Sale fratiescile și respectuoșele lor felicitățiuni.

Cu această ocaziune, unindu și noi din anima felicitările noastre cu ale clerului, uramii I. P. S. Mitropolitulu viația lungă și putere pentru înflorirea bisericii autocefale române. Resb.

Unu marsiu alu calarasilor.

Colonelulu Polizu, comandantulu regimentului alu 3-lea de calarasi Ilfov, întovășitu de 15 oficeri ai regimentului seu, au facutu o cursă calare la orașulu Ploesci, distanță de 63 kilometri de București în 4½ ore. — Această cursă fiindu anunțată camaradilor dela regimentulu calarasi Prahovă, colonelulu Gradisteanu, comandantulu acelu regimentu, împreună cu ofierii sei au adăstatu pe colonelulu Polizu la ora fixată, la barieră orașulu Ploesci și constatandu sosirea precisă a grupului de calareti, au complimentatu pe camaradii sositi din alu 3-lea reg. calarasi facendu-le o primire veselă și cordială în jurulu unui banchetu preparatu cu bună anima.

Cursă s'a efectuat în conditiile următoare:

Grupulu de oficeri ai regimentului alu 3-lea de calarasi a purcesu la 7 ore dimineața din București și a ajunsu în aceiași di la 11 ore și jumătate dimineața la Ploesti. — Cursă a început cu 2 kilometri în pasu și 3 kilometri în trapu, marindu până la 5 kilometri trapu și 2 pasu. La jumătatea distanței (Tiganesci) grupulu a avut o odihnă de jumătate ora.

A două di colonelulu Polizu cu ofierii ce lu întovășiasu, s'au reintorsu în București în 6 ore. Atât la ajungerea în Ploesci cât și la in-

*) Nu existe altu popor, la care se fia simțită necesitate mai mare a se deprinde în totu felulu de arme, în calaritu și preste totu în gimnastică, precum este poporul românesc, din causă că nici-unulu nu se afla în pericolu mai mare. Red. Obs.

tórcerea în București, calareții și caii erau în stare viguroasă și dispuși a întreprinde ori-ce serviciu.

Acésta cursa, cum eră usioru de prevedut, a datu locu la o revansă din partea oficerilor regimentului 4 calarasi Prahov'a, comandatu de colonelu Gradisteanu, déru de asta data întovarasita și de către unu detasiamentu de soldati calarasi cu schimbulu cu caii lor, ceea-ce a maritu interesulu cursei.

Éta dispozițiile luate de colonelulu Gradisteanu pentru acésta cursa:

În ziua de 30 Martiu colonelulu Gradisteanu face cunoscutu colonelului Polizu că au hotaritu a face unu marsu-fortiatu spre București pentru a constată puterea cailor calarasilor cu schimbulu ai regimentului ce comanda.

Sosirea în București a comandantilor de escadrone Buzeu, Dambovit'a I și II Prahov'a cu oficerii escadronului și unu detasiamentu de 50 calarasi de fia-care escadronu s'a anunțat colonelului Polizu și devisiei ast-felu:

Escadronulu Buzeu plăca în 30 Martiu, la óra 6 dimineția, din Buzeu și sosesc în aceiași di în București la óra 6 séra la barier'a Herestrau, facendu 126 kilometri în 12 óre.

Escadronulu Dambovit'a plăca în aceiași di la óra 10 dimineția din Tergu-Vestei și sosesc în București aceiași di la 6 óre séra, la barier'a Tergu-Vestei, facendu 72 kilometri în 8 óre.

Escadronelu I și II Prahov'a cu oficerii dela stat-majorulu regimentului, conduși de colonelulu Gradisteanu, plăca din Ploesci, în aceiași di, la óra 12 d. a., și sosesc în București, aceiași di, la 6 óre séra la capulu stradei Victori'a (siose).

Tóte detasiamentele ajunse la óra fixata la diferitele bariere se voru intruni la capulu stradei Victori'a, și asia întruniti voru merge se salute pe colonelulu Polizu, care 'i ascépta, înconjuratu de oficerii regimentului seu.

Pe la bariere, unde trebuia se sosésc detasiamentele de calarasi, erau rânduiti oficeri, care se primésc detasiamentele și se constată óra sosirii.

Oficerii și calarasii regimentului 4 de calarasi au ajunsu pe la barierele respective la óra indicata în ordinulu colonelului Gradisteanu, cu o precizie pe care le face onóre, și atâtu caii câtu și calareții erau în stare satisfacétoare de serviciu; se ne fia permisu acum a pune acésta cursa la apretierea acelor oficeri de cavalerie, cari se indoiescu înca în aptitudinile calarasilor nostri de a forma o buna cavalerie.

Colonelulu Polizu cu oficerii sei au oferitu ospitalitate camaradilor din alu 3-lea regimentu de calarasi și le-au datu o mésa arangeata cu prisosulu și gustulu caracteristicu oficerului de cavalerie și unde toaste pentru Rege și Armata culminá veselie în sunetele muzicii militare.

Este de remarcatu curs'a facuta de escadronulu Buzeu și amu dorí se o vedemu imitata de calarasii permanenti, până atunci înse se vorbim cu mai multa incredere de calarasii nostri, cari, bine comandați ne voru asicuré totdeauna bune servicii, în ori-ce împrejurari.

Recomandam aceste renduri osebitei atentiei a dlui generalu inspectoru alu cavaleriei și speram că va starui a se reglementa asemenea curse după unu planu stabilitu și la epoce fixe, că-ci ele sunt exercitiuri neaparat trebuințioase cavaleriei.

(Ostasiulu.)

Sciri diverse.

— (Hymen.) Dumineca în 30 Aprilé st. n. d-lu jude reg. de cercu Pavelu Fasie și-a serbatu cununi'a cu d-siór'a Ecaterin'a Romanu, nepót'a Escel. sale d-lui arhiepiscopu și mitropolitu Mironu Romanu, avendu de nuni pe d-lu avocatulu Parteniu Cosma și socia. Actulu cununiei l'au celebratu însusi Escel. sa mitropolitulu în biseric'a catedrala de aici. Cu acésta ocaziune corulu vocalu sub conducerea cunoscutului seu dirigentu dlui George Dima a cantatu pentru prim'a óra la cununi'a uneia din membrele sale active. În sér'a aceleiași dile s'a datu în onórea noiei parechi o splendida soarea cu dantiu în spatiós'a locuinta a nunilor, la care a fostu invitata elit'a societatiei romane de aici. Petrecerea în decursulu careia d-n'a Mari'a Cosma a facutu onorurile în modulu celu mai afabilu, a duratu până după trei óre dimineția.

Felicitandu cu caldura nou'a parechie, care a și parasitu Sibiuulu pentru de a se duce la caminulu seu propriu, în Cou, i dicemu unu se traiéscă la multi fericiti ani!

— (Militaria.) Asentarile pentru regimintele câte esu din Transilvani'a se terminara pe anulu c., înse cu rezultate nu tocma stralucite, precum s'ar astepta dela rasse de popóra muntene. Ómeni cari au participatu la mai multe comisiuni asentatórie, chiaru și medici asigura, că pe anu ce merge, din multimea junilor de 20 de ani totu mai pușini se afla atât de bine facuti și sanetosi, că se póta fi înrolati fără grija că preste câteva septemani voru ajunge prin spitale. Asia spunu diarele din Clusiu, că din acelea parti abia s'a potutu împlini numerulu cerutu; asia și din tinutul Murasilui dela Aiudu în susu până pe la Iernotu. Dela Brasiovu ni se scrie, că în Secuime din vreo optu mii de tineri abia s'au aflatu cinci sute buni de arme. Din comune în care s'a înradecinat spurcat'a betia de vinarsu și anume pe unde sunt jidovi multi, mai nici-unu june nu este bunu de óste. Ce rusine, ce batjocura! Multi din aceia nu sunt buni nici de insuratu. Vai de ei miserabili; generatiune depravata și fără nici-unu viitoriu.

— (Multiamita publica.) Multu stimatulu domnu Michailu Orbonasiu avocatulu fostiloru coloni din comun'a G. Hodacu, în procesulu ce l'au portatu în unu siru lungu de ani cu Erariulu regescu din Gurghiu în caus'a segregarei de pasiuni și paduri, după finirea acelu procesu cu rezultatu favoritoriu pentru fostii coloni, Dumineca în 23 Aprilé a. c. venindu în comuna spre a se întielege despre competențiile advocatiale ce sunt a i se solvi în caus'a amentita, pre carea cu multe fatigie și cu mare interesu o a aparatu, din competențiile advocatiale reduse la rogarea fostiloru coloni la una suma destulu de modesta, a avutu generositatea de a doná în favorea scóleloru romane confessionale gr.-or. și gr.-cath. din locu câte 100 fl. v. a. adeca frumos'a suma de 200 fl. v. a.

Pentru acestu sacrificiu binevenitu și bineprimitu pre altariulu culturai nationale, pentru acésta nobila fapta îndeplinita spre promovarea cauzei scolare confessionale, ce reclama ajutorulu posibilu dela toti fii devotati ai natiunei, subscrișii în numele comitetelor scolare de ambe confessiunile, precum și în numele întregii comune G. Hodacu, ne tînem de prea placuta datorintia prin acésta a esprimá și aduce generosului binefacatoriu cea mai cordiala și caldúroșă multiamita publica.

G. Hodacu, în 28 Aprilé 1882.

Josifu Brancovanu,
protopopu onorariu și adm. parochialu
în G. Hodacu.

Alesandru Ternaveanu,
preotu greco-cath. în G. Hodacu.

Academii'a romana.

Insciintiare.

După decisiunile luate de Academii'a romana, în sesiunile de până la anulu 1882, concursurile propuse de Academii'a sunt cele urmátore:

I. Premiulu Nasturelu-Herescu de 4,000 lei Serii'a B, se va decerne în cursulu sesiunii generale din Martiu-Aprile 1883, unei carti scrise în limb'a romana cu continutu de ori-ce natura, care se va judecă mai meritoria printre cele publicate dela 1 Ianuariu până la 31 Decembre 1882.

II. Premiulu statului Heliade-Radulescu de 5,000 lei se va decerne în cursulu sesiunii generale din Martiu-Aprile 1883, unei carti scrise în limb'a romana cu continutu literariu, care se va judecă mai meritoria printre cele publicate dela 1 Ianuariu până la 31 Decembre 1882.

NB. Concurrentii la aceste premii voru binevoi a tramite la cancelarii Academiei romane în București — Palatul Universitatii — operele lor, cari voru fi în conditiunile de timpu aci însemnate, în câte doué-spre-diece exemplarie, până la 31 Decembre 1882.

III. Marele premiu Nasturelu-Herescu din Serii'a B, în sum'a 12,000 lei, se va decerne în cursulu sesiunii generale din Martiu-Aprile 1885, unei carti scrise în limb'a romana, cu continutu de orice natura, care se va judecă mai meritoria printre cele publicate dela 1 Ianuariu 1881 până la 31 Decembre 1884.

NB. În privintia premiilor „Nasturelu-Herescu“ de sub N-rii I și III, se punu în cunoscentia publicului urmátorele dispozițiuni din codicilele reposatului intru fericire C. Nasturelu-Herescu:

B. Premie pentru opere publicate.

„În totu anulu Societatea Academica romana „va avé a premiá, din veniturile fondului Nasturelu,

„o carte tiparita originala, în limb'a romana, care „se va socoti de către societate că cea mai buna „publicatiune aparuta în cursulu anului.

„Acele premii voru fi de doué specii:

„1. În trei ani consecutivi, de a rendulu, se „va decerne câte unu premiu de patru mii lei. „No. 4000 L. n. minimum, la cea mai buna „carte aparuta în cursulu anului espiratu;

„2. Éra în alu patrúlea anu, se va decerne „câte unu premiu fixu de lei 12,000, carele se „va numi Marele premiu Nasturelu, operei, „care va fi judecata că publicatiunea de capetenia „ce va fi aparuta în cursulu celor patru ani pre- „cedenti. Acestu premiu nu se va decerne unei „lucrari, care va fi obtinutu déjà unulu dintre „premiile anuale, de câtu defalcându dintr'insulu „valórea premiului precedentu.

„Operele care se voru recompensá cu acésta „a dou'a seria de premii, voru tractá cu preferintia „despre materiile urmátore:

„a) Scrieri serióse de istoria și sciintiele „accesorii ale istoriei, preferindu-se cele atingetóre „de istorii'a tieriloru romane;

„b) Scrieri de religiunea ortodoxa, de moral'a „practica și de filosofia;

„c) Scrieri de sciintie politice și de economii'a „sociala;

„d) Tractate originali despre sciintiele esacte;

„e) Scrieri enciclopedice, precum dictionare „de istoria și geografia, în cari se între și istorii'a „și geografia Romaniei; dictionare generale sau „partiale de sciintie esacte, de arti și meserii, de „administratia și jurisprudentia, și alte asemenea „lucrari utile și bine întocmite;

„f) Carti didactice de o valóre însemnata că „metodu și că cuprinsu;

„g) Dictionare limbistice în limb'a romanéscă, „mai alesu pentru limbele antice și orientale, adica „limb'a latina, elena, sanscrita, ebraica, araba, „turca, slavona vechia, și altele;

„h) Publicatiuni și lucrari artistice de o valóre „seriósă, adica relative la artele plastice, archi- „tectura, pictura, gravura și chiaru opere muzicale „seriósé, pe cari aceste tóte societatea academica „romana le va putea apretia atunci, candu 'si va „intinde activitatea ei și asupra tuturor materiei- „loru de Bele-Arti;

„i) Scrieri de pura literatura romana, în prosa „și în versuri, precum poeme, drame și comedii „seriósé, — mai alesu subiecte nationale, — și „ori-ce alte opere de înalta literatura. Acestor'a „mai cu séma asi dori se se acórde marele „Premiu Nasturelu“, candu voru fi judecate „că avendu unu meritu cu totul superioru, spre „a se da astu-telu o incuragiare mai puternica „desvoltarii literaturii nationale.“

La acestea se mai adaugu urmátorele dispozițiuni luate de societatea academica:

1. La concursurile acestor premii se potu presenta și opuri preînnoite în nóue editiuni, cari se voru fi retiparitu în cursulu anului de autori în viétia.

2. După cuprinderea chiaru a testamentului, traductiunile din limbi straine sunt escluse dela concursu; se va face însa exceptiune pentru acele traductiuni de pe opuri straine clasice, cari:

a) sau prin dificultatile invinse ale unei perfecte reproduceri în versuri romanesci, voru constitui adeverate opuri literare ale limbei romane;

b) sau prin anexarea de elucidari și de note sciintifice, cu totul proprie traducatorului, isi voru fi însusitu meritele unor lucrari originale în limb'a romana.

3. Cartile premiate de academicii'a romana din alte fonduri ale sale sau cele tiparite din initiativ'a și cu spesele ei, nu potu intra la concursu pentru premiile Nasturelu din serii'a B.

4. Premiile Nasturelu din serii'a B, se potu acorda nu numai unor opuri complete, ci și parti unui opu tiparitu în cursulu anului, cu conditiune însa, că acésta parte se fia de valórea și de întinderea unui volumu și nu de ale unei simple fascióre, (minimum 400 pag.) formatu în 8°, garmondu.)

5. Premiarea unei parti a unui opu la unu concursu anualu nu impedece premiarea unei alte parti a aceluiași opu la unu concursu posterioru.

6. Opurile anonime și pseudonime voru poté fi admise la concursulu cartiloru tiparite, éra autorii lor, spre a primi premiile acordate, voru trebui se justifice proprietatea lor.

IV. Premiulu Nasturelu, serii'a A, de 5,000 de lei, se va acorda în sesiunea generala a anului 1883 celei mai bune disertatiuni în limb'a romana asupra urmatoriului subiectu:

„Istori'a tipografiei la romani.”
Intinderea lucrarii va fi de 15—20 côle de tipariu, in 8° ordinariu cu litere cicero. Terminulu presentarii manuscriseloru la concursu va fi 31 Decembre 1882.

V. Premiulu statului Lazaru de 5,000 lei, se va decerne in sesiunea generala a anului 1883 celei mai bune dissertatiuni, scrisa in limb'a romana asupra urmatorului subiectu :

„Studiu asupra agriculturii, industriei si comerciului in Romani'a.”

Lucrarea va trata despre starea actuala a acestoru trei ramure de productiune si despre mijlócele de a le ameliorá. O ochire asupra istoriei economice a Romaniei in seculii 17, 18 si 19 va precede acestui studiu. Studiulu va fi facutu din punctulu de vedere economicu si technicu. Manuscrisulu trebuie se cuprinda si materia pentru celu puçinu 300—400 pagine de tipariu in 8° garmondu. Terminulu presentarii manuscriseloru la concursu va fi pâna la 31 Decembre 1882.

VI. Premiulu Alesandru Ioanu Cuza, de 4,000 lei, se va decerne in sesiunea generala din primavér'a anului 1883, celei mai bune disertatiuni in limb'a romana asupra urmatorului subiectu :

„Istori'a romaniloru in Daci'a Traiana, dela Aurelianu pâna la fundarea principateloru Moldov'a si Tiér'a-Romanésca.”

Intinderea operatului va fi de 20 côle de tiparu in 4° micu sau 8° ordinariu, cu litere cicero. Terminulu presentarii manuscriseloru va fi 31 Decembre 1882.

Manuscrisele relative la premiele sub N-rii IV, V si VI se voru presenta anonime, purtandu o devisa, care va fi reproducusa pe unu plicu sigilatu, continendu numele concurentului.

Academi'a 'si reserva dreptulu de a tipari in publicatiunile sale disertatiunea ce se va premiá.

VII. Premiulu Asociatiunei Craiovene pentru desvoltarea invetiamentului publicu, in suma de lei 1,500, se va decerne in sesiunea generala din primavér'a anului 1883, celei mai bune càrti didactice in limb'a romana din câte se voru fi tiparitu cu incepere dela 1 Iuliu 1879 pâna la 31 Decembre 1882. Acésta data este si terminulu extremu alu depunerii la cancelari'a academiei, in 12 exemplare, a cartiloru propuse pentru concursu.

Recunoscintia publica.

Cá parinte si membru alu unei familie numeroése si resfrate in tinuturi si conditiiuni varie, cum a lasatu D-dieu, nu-mi potu nabusi manifestarea unui sentimentu de indemn u alu conservarei proprie si alu recunoscintiei càtra cur'a de apa si apostolulu ei veteranu de aci.

Una fiica a mea, in etate de 2½ ani, in lun'a Februaru a. c., candu au grassatu epidemicu morburile de aprindere, versatu si typhus, devenindu morboése de coriu (varicella, kanyaró, Masern) si aprindere de plumoniu, dupace a fostu curatu cu lécuri dupa prescrierea esacta a scientiei medicale alleopathece cu cea mai mare grija si conscientiositate, a ajunsu la marginile ultime ale vietiei, la stadiulu agoniei, adeca: caldur'a a trecut u peste 40° C., plumonile infiltrate cu albusiu — cá celu de ou — au fluctuatu in valuri totu mai scurte si mai ostenitórie, manile, pitiórele, nasulu si buzele au recitu, invenetitu, ochii s'au inpaingenatu si au amortitu, pulsulu n'a mai batutu, ci numai a tremuratu fórte linu, încátu abia s'a potutu aflá si observá; ni s'a spus se fimu pregatiti la tóte.

In acésta stare de resignatiune nepotentiósa mi s'au reinprospetatu in memoria multe lovituri lasate asupra mai multoru dintre noi si ai mei, cari — mi se pare — au picatu din destinulu sociale, in care traimu, si in locu de a merge unde am pornitu, se cumparu celea trebuintiése pentru asiedierea cea din urma, m'am dusu la mediculu veteranu hydropatu de aci, se cercu possibilulu: nu cumva ar potea face o minune cu cur'a de apa, carea in tineretiele mele m'a scapatu si pre mine de nisce friguri, cari lecuti unu anu intregu m'au torturatu, si de atunci pe fórte multi bolnavi sentimentati i-a salvatu.

Mediculu veteranu hydropatu venindu indata fàra esitare, a primitu curarea moribundeii si dupa o frecare a trupului cu apa rece — aplecandu apa rece la capu, la pieptu si aburi fierbinti la pitióre, — a readusu caldur'a preste totu corpulu in ecilibriu; prin introducerea aerului prin o feréstra mereu deschisa si incalditu numai pâna la 15° R. a potenciatu activitatea plumoniloru, a pusu toti factorii vitali in functiunile lor; cu cercetarea si instruirea sa ingrijitória de 5 apoi de 4 ori pe di, in timpu de 2 septemani, fàra restrictiuni dietali (afara de spirituóse, carne fërta si fripta, cari le-a opritu cá veninulu, (si cá lécurile), a pusu-o in pitióre si inea fàra urmari secundarie.

Acésta metoda naturala, simpla, dar potiuta, in viptu si cura, va fi póte inca multu timpu despectata, satirisata si calumniata, pentrucá mediculu nu póte curá la case private in di mai multi patienti, decât u 4—5, cu atâtea visitari de câte 1—½ óra de lungi.

Ea lovesce in docm'a noua a darvinismului „lupta pentru esistencia”, care se latiesce mereu, adorandu numai pre acei diei ai paganismului, cari au divinisatu patimele omenesci, nu si pre aceia ai virtutiloru. Ea ar simplificá viptulu, portulu etc. prin urmare ar simplificá, póte, inpuçiná si inmormentarile moderne pom-póse cu multu lustru princiariu si totu mai puçinu ritualu, cari au devenitu o satisfacere a ambitiunei remasiteloru, unu spectaculu de distractiune si serbatóre locala pentru cei neutinsi si neamici.

Resultatulu surprindietoriu alu carei de apa — dupa a mea parere — se póte multiami si organismului sanetosu alu copilei laptate doi ani si nutrite cu póme, etc., care sub conducerea medicala dupa legile si instinctulu naturei combinate intieptiesce, luptandu-se 8 dile in contra morbului si a lécuriloru inpiedecatórie, s'a restauratu prin poteriile innascute.

Nu scriu acésta recunoscintia, pentru cá se glorificu pe veteranulu Dr. in medicina, chir. si obstetr. Velis, care dupace si-a ingropatu bucuri'a, mandri'a si speranti'a parintiesca si stá aprópe de finea vietiei, nu are ambitiunea vana a marirei, se indestulesce cu mangaiarea, carea o are succesulu studieloru, alu luptelor invingatórie si alu faptelor sale bune pentru omenime; ci o facu cá gagiu alu multiamitei mele statorice càtra elu si cá o salutare, cá Sybilla — càtr a toti, pre cari i iubescu, cu rogarea fratiesca, se nu intardie a-si procurá opurile, care stractédia hygien'a si cur'a naturala, precum:

Tractatele, preste hygien a si cu apa, scrisa de dr. Vasiciu Die einfache Heilweise dr. Trall R. J. Wasser thut's freilich, oder Miscellen zur Gräfenberger Kur, herausgegeben von Theodor Hahn. Practisches Handbuch der naturgemässen Heilweise von Theodor Hahn.

Si se conferimu la unu fondu, din care onorat'a Asociatiune a Transilvaniei pentru cultur'a poporului se statoréseca unu premiu ori pretiu pentru traducerea si compilarea asemeneloru opuri, se le tiparéseca si tramita pre langa unu pretiu moderatu scólororu comunali si altoru institute spre cetire si instruire privata, cá asia baremu generatiunea venitória se se nmancipede de prejudetiele, boldurile, allectarile, maimutiarile si calamitatile civilisatiunei moderne, se nu o secere nevoia culturei, se — se isi acomodeie traiulu si moravurile usulu betranu, si daca o va intempiná vreunu morbu, se se póta ajutá cu singura incredere in organismulu nutritu si conservatu cu viptu simplu si naturalu; se póta incungiuá oscilarea si emularea in espeimentari periodice ale pathologiei scutite de ori ce inviniuri.

Totuo-data me rogu de onoratele redactiuni ale foiloru romanesci din tiéra, se binevoiéca a primi in colónele lor u acésta cunoscintia a mea si rogare, fàra, sau pre langa o recompensa, carea dupa o prealabila contielegere sunt gata a li o solvi.

Clusiu, in Martiu 1882.

Michailu Bohatielu,
subinspectoru scol. in pensiune.

Bibliografia.

La librari'a W. Krafft in Sibiiu si la librari'a Nic. J. Ciurcu in Brasiovu se afla:

— Dictionariu ungar-romanescu Magyar-román Szotár, compusu de Georgie Baritiu, in partea magiara elaboratu mai alesu dupa alu lui Joanu Fogarasi editiunea a cincea. Brasiovu 1869. Form. 8-vo. 41 côle. leg. 3 fl. 50 cr., bros. 3 fl.

— Baritiu G., Istori'a Regimentului II romanu granit. bros. 60 cr.

— Dictionariulu etimologicu romano-latinu, alu societatii academice elaboratu cá proiectu, tipariu desu pe 184½ de côle si Glossariulu, de cuvinte straine sau considerate cá straine, stracurate in limb'a nóstra, cá parte integranta a Dictionariului, tiparitu pe 37 de côle, legatu in 3 parti 19 fl., bros. 16 fl.

— Catechismulu calvinescu, impusu clerului si poporului romanescu sub domni'a principiloru Georgiu Rákoczy I si II transcrisu cu litere latine, dupa editiunea II tiparita in a. 1656, insoçitu de o excursiune istorica si de unu glossariu, de Georgie Baritiu. Cu specele academiei romane. Sibiiu 1879. Pretiulu 60 cr. v. a.

— Anticritic'a brosiurei anonime publicate asupra celoru doue congrese nationali bisericesci din 1873 si 1874. De mai multi deputati ai maioritatiei congreselor u dela 1873 si 1874. Sibiiu 1880, 25 cr.

— Cestiunea Dunarei de M. Cogalniceanu.

Motto: Dunare mama vitéza, Sufie, tréca ventulu ren.
De candu lumea 'mi sta de paza, Tréca peste capulu meu!
Ea me scaldá, me 'ntaresce, Eu en Dunarea sunt una:
Ea me 'nchinga si me cresce! Batemu timpulu si furtuna.

Vasile Alexandri.
(Colecziune de cantece poporale.)

Editiune revediuata. Bucuresci 1882. Tipografi'a academiei romane, (Laboratorii romani). Strada Academiei 26. — Pretiulu 4 lei noui.

— Tratatulu de Equitatiune si de dresarea caliloru de Nicolae Dimitrie Racovitza. Bucuresci 1882. Tipografia N. Miulescu, calea Victoriei 32. (Sal'a Teatrului Bossel.)

— „Asachi” revista sciintifica literara, apare odata pe luna 2 côle m. 8°. Comitétulu de redactiune dnii Dr. Cantimir, C. Hogasi, I. Negre, Gr. N. Lazu si V. C. Butiureanu. Sumariu dela Nr. 11: Viati'a, lucrările si scrierile lui Gh. Asachi de I. Negre. Raportulu manifestatiuniloru sufetesci alu natiuniloru cu manifestatiune

sufetesci individuale, de D. N. Juravski (fine). Industria fabricatiunei de metase de P. Antonescu. — Dlui V. Alesandri: Poesie de Boteanu. — Cutremurile de pamentu dupa baronulu Nordenskiöld de N. Juravski.

— Sumariu dela Nr. 12: Cum se póte fonda industria in Romani'a scriere dlui P. S. Aureliu, de Dr. D. Cantimir. — Umbrii lui G. Asachi poesie de I. G. Lazariu. — Unu momentu de fericire. Suferintia poesii de T. I. Criveti. Cutremurul u de pamentu dupa A. E. baronulu Nordenskiöldu, (urmare si fine) de N. Juravski. Industria fabricatiunei metase (urmare), de P. Antonescu. Scrierile lui Gh. Asachi de I. Negre (urmare). — Alegerea Comitétului pentru ridicarea statuei lui Gh. Asachi. Piatra, tipografia Asociatiei „Unirea”.

— Veniaminu Costaki mitropolitu Moldovei si Sucevei. Epoca, vietia si operile sale 1763—1846. (Fragmentu din Istori'a Civilisatiunei Romaniloru.) De Andrei Vizanti, professoru la universitate din Jasi. Memoriu cetitu cu ocasiunea solemnitatiei deschiderei cursurilor dela universitatea din Jasi pe anulu scolaru 1880—81. Sporitu cu mai multe espicatiuni si anexe. Jasi 1881. Tipo-litografi'a Buciumului Romanu.

— Raportu generalu asupra servitiului igienei publice alu capitalei pe anulu 1881 de prof. Dr. J. Felix, vice-presiedintele consiliului de igiena publica si de salubritate alu orasiului Bucuresci. Bucuresci 1882. Tipografia „Romanulu” Carolu Göbl. Strad'a Dómnei 14 si Blanari.

In capital'a Bucuresci se primescu abonamente la dn. Const. J. Juga cassariu alu academiei romane in palatulu universitatiei si la librari'a Szöllösi in piati'a teatrului, atátu la acestu diariu, cu pretiulu aratatu col. 1 in frunte, adeca 22 lei n., pe 1 anu si 11 lei n. pe 6 luni, càtu si la foi'a literaria sciintifica „Transilvani'a” ce appare in anulu alu XIII-lea, cu 6 franci (lei noi) pe unu anu intregu.

Deschidere de prenumeratiune
la
„Observatoriulu”
dela 1/13 Aprile inainte.

Pentru acei domni abonati carii prenumeraseru dela 1/13 Aprile 1881 pe 1 anu, dela 1/13 Iuliu pe 9 luni, éra altii pe 6 sau si numai pe 3 luni, abonamentulu espira cu finea lunei Martiu. Pentru-cá se potemu regulá de timpuriu o espeditiune esacta a diariului, rogamu pe ddni abonatii respectivi se binevoiéca a isi descoperi vointi'a inainte de 1/13, innoindu'si abonamentulu cu pretiurile aratate in fruntea diariului: de 8 fl. pe 1 anu, 4 fl. pe 6 luni inlaintulu monarchiei, éra in afara din monarchia cu 22 franci pe 1 anu, cu 11 franci pe ½ anu, in aur u sau in bilete de banca sau hipotecarie, éra fractionile, anume din Romani'a, se potu implini cu marce de posta.

Redactiunea si Editur'a.

Pretiurile cerealeloru	
si altoru obiecte de traiu au fostu la	
2 Maiu st. n. in Sibiiu:	
Grân, dupa cualitati	1 hectolitru fl. 8 30—9 10
Grân, amestecatu	1 „ „ 7 10—7 90
Secara	1 „ „ 5 10—5 40
Papusiou	1 „ „ 5 60—6 —
Ordiu	1 „ „ — —
Ovesu	1 „ „ 3 60—4 —
Cartofi	1 „ „ 2 20—2 50
Mazare	1 „ „ 10 — 11 —
Linte	1 „ „ 12 — 14 —
Fasole	1 „ „ 6 50—7 50
Lardu (slanina)	50 Kilogram. „ 35 — 37 —
Untura (unsóre topita)	50 „ „ 34 — 35
Carne de vita	1 „ „ 44 — 48
Oua 10 de	„ „ — 18

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).	
1 Maiu st. n. 1882.	
Fonduri de Statu:	
Rent'a romana 1875 5½%	1. 88.½
Rent'a romana amort. 5%	„ 88.½
Rent'a romana (R. conv.) 6%	„ 100.½
Obligatiuni de Statu C. F. R. 6%	„ 102½
Inprumutulu Stern 7%	„ —
Inprumutulu Oppenheim 8%	„ —
Inprumutulu Municipal 8%	„ 103½
Inprumutulu orasiu lui Bucuresci cu lose	„ 31 —
Valori felurite:	
Creditu fonciaru ruralu 7%	„ 102½
Creditu fonciaru ruralu 5%	„ 88½
Creditu fonciaru urbanu 7%	„ 100 —
Creditu fonciaru urbanu 6%	„ 93½
Creditu fonciaru urbanu 5%	„ 88 —
Obligatiuni Casei Pens.	„ 225 —

Actiuni:	
Banca Nationala (500 l.)	„ 1340 —
Societatea „Dacie-Romania” (250 l.)	„ 350 —
Banca Romaniei (500 l.)	„ —
Soc. cred. mob. rom. (500 l.)	„ —
Soc. rom. de construct. si lucrari publice (500 l.)	„ —

Editoru si redactoru responsabile: G. Baritiu.
Tipariulu lui W. Krafft.